

PRIJEDLOG

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O GIMNAZIJI

Član 1

U Zakonu o gimnaziji („Službeni list RCG“, br. 64/02 i 49/07 i „Službeni list CG“, br. 45/10 i 39/13) u članu 2 tačka 7 riječi: „tolerancije i solidarnosti“ zamjenjuju se riječima: „tolerancije, solidarnosti i uvažavanje različitosti“.

Član 2

Poslije člana 2 dodaje se novi član koji glasi:

„Dostupnost obrazovanja u gimnaziji

Član 2a

Obrazovanje u gimnaziji dostupno je svim licima i ne može biti neposredno ili posredno ograničeno po osnovu: pola, rase, bračnog stanja, boje, jezika, vjere, političkog ili drugog ubjeđenja, nacionalnog, etničkog ili drugog porijekla, imovinskog stanja, invalidnosti ili po drugom sličnom osnovu, položaju ili okolnosti, u skladu sa posebnim zakonom.“

Član 3

U članu 3 stav 2 riječi: „opšta gimnazija“ zamjenjuju se riječima: „opšta i specijalistička gimnazija“.

Stav 3 mijenja se i glasi:

„U opštoj gimnaziji mogu se u posebnim odjeljenjima realizovati posebni obrazovni programi specijalističke gimnazije (matematička, filološka, i sl.), uz odobrenje organa državne uprave nadležnog za poslove prosvjete (u daljem tekstu: Ministarstvo).“

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„U sportskoj gimnaziji realizuje se program opšte gimnazije sa prilagođenim izvođenjem.“

Član 4

U članu 12 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši prosvjetna inspekcija.“

Član 5

Član 13 mijenja se i glasi:

„U prvi razred gimnazije može se upisati lice koje je završilo osnovno obrazovanje i ima manje od 17 godina života.

Upis u gimnaziju se vrši na osnovu sljedećih kriterijuma:

- 1) opšteg uspjeha u posljednjem ciklusu osnovne škole;
- 2) uspjeha na eksternoj provjeri znanja na kraju osnovnog obrazovanja;
- 3) uspjeha iz crnogorskog ili maternjeg jezika, matematike i predmeta značajnih za sticanje obrazovanja u posljednjem ciklusu osnovne škole;
- 4) rezultata sa državnih i međunarodnih takmičenja, odnosno osvojenih nagrada.

Kriterijumi iz stava 2 ovog člana vrednuju se određenim brojem bodova u skladu sa propisom ministarstva.

U gimnaziju može da se upiše lice koje, primjenom kriterijuma iz stava 2 ovog člana ostvari bodova.

Izuzetno od st. 2 i 3 ovog člana, kandidati sa posebnim potrebama koji ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom, upisuju se u skladu sa rješenjem o usmjeravanju u obrazovni program.

Uslove upisa učenika u privatnu gimnaziju određuje osnivač.

Način, postupak i vrednovanje kriterijuma za upis učenika u gimnaziju propisuje Ministarstvo.“

Član 6

U članu 14 stav 1 riječi: „Strani državljanin koji ima privremeni boravak ili stalno nastanjenje u Crnoj Gori“ zamjenjuju se riječima: „Državljanin druge države, lice bez državljanstva, azilant ili iseljenik“.

Član 7

U članu 17 stav 6 poslije riječi. „u grupama“ dodaju se riječi: “i mogu se realizovati kao blok časovi.”

Član 8

U članu 20 stav 1 mijenja se i glasi:

„Odjeljenje ima najviše 28 učenika.“

Član 9

U članu 25 poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

„Protiv konačne odluke o ocjeni ne može se voditi upravni spor.“

Član 10

Član 38 mijenja se i glasi:

„Maturalni ispit predstavlja provjeru uspješnosti učenika pri usvajanju neophodnih standarda znanja.

Maturalni ispit za opštu gimnaziju sastoji se iz obaveznih predmeta i jednog nastavnog predmeta po izboru učenika.

Obavezni nastavni predmeti iz stava 2 ovog člana su:

- crnogorski ili maternji jezik i književnost;
- matematika ili prvi strani jezik.

Nastavni predmet po izboru učenika za opštu gimnaziju je predmet od značaja za nastavak obrazovanja koji ispunjava maturalni standard.

Maturalni ispit za specijalističku gimnaziju sastoji se iz obaveznih predmeta i jednog nastavnog predmeta od značaja za nastavak obrazovanja koji ispunjava maturalni standard.

U odjeljenjima u kojima se realizuje program matematičke gimnazije obavezni nastavni predmeti su:

- crnogorski ili maternji jezik i književnost;
- analiza sa algebrom.

U odjeljenjima u kojima se realizuje program filološke gimnazije obavezni nastavni predmeti su:

- crnogorski ili maternji jezik i književnost;
- prvi strani jezik.

Predmete iz stava 3 alineja 2, stava 6 alineja 2 i stava 7 alineja 2 ovog člana učenik može da polaže na osnovnom ili višem nivou, u skladu sa ispitnim katalogom.

Učenik bira između predmete iz stava 3 alineja 2 ovog člana koje će da polaže.

Maturski ispit polaže se u skladu sa standardima određenim obrazovnim programom.

Maturski ispit polaže se eksterno.

Učenik koji nije položio maturski ispit u junskom i avgustovskom roku ima pravo da polaže maturski ispit, bez plaćanja naknade, u narednoj školskoj godini.

Bliži način, postupak i vrijeme polaganja maturskog ispita propisuje Ministarstvo.“

Član 11

U članu 38b poslije tačke 1 dodaju se tri nove tačke koje glase:

„1a) obrazuje predmetne komisije za nastavne predmete koji se polažu na maturskom ispitu, na prijedlog Ispitnog centra;

1b) odobrava sadržaj ispitnog materijala (test, esej, ispitna pitanja, ispitni listići i sl.), na prijedlog predmetne komisije;

1c) obrazuje komisije za ocjenjivanje učenika po prigovoru na ocjenu na maturskom ispitu, i po potrebi i druge komisije“.

Član 12

U članu 45 stav 1 tačka 6 briše se.

Dosadašnja tačka 7 postaje tačka 6.

U stavu 2 riječi: „tač. 4, 5, 6 i 7“ zamjenjuju se riječima: „tač. 4 i 6“.

Poslije stava 2 dodaju se dva nova stava koji glase:

„U slučaju prestanka statusa redovnog učenika iz stava 1 tačka 5 ovog člana, direktor donosi rješenje na osnovu odluke nastavničkog vijeća.

Rješenje iz st. 2 i 3 ovog člana donosi se u skraćenom upravnom postupku.“

Dosadašnji stav 3 postaje stav 5.

Član 13

U članu 45a stav 2 riječ „osam“ zamjenjuje se riječju „pet“.

Član 14

U članu 49 poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Škola pisanim putem obavještava učenika i roditelja odnosno staratelja (u daljem tekstu: roditelj) o izrečenoj vaspitnoj mjeri iz stava 1 ovog člana u roku od tri dana od dana izricanja vaspitne mjere.“

Dosadašnji stav 4 postaje stav 5.

Član 15

Član 50 mjenja se i glasi:

„Odluku o isključenju učenika iz gimnazije donosi nastavničko vijeće.

Na osnovu odluke iz stava 1 ovog člana, direktor gimnazije, u roku od tri dana, donosi rješenje i uručuje ga učeniku ili roditelju.

Protiv rješenja iz stava 2 ovog člana i rješenja iz člana 45 stav 3 ovog zakona učenik ili roditelj imaju pravo žalbe Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja. Žalba odlaže izvršenje rješenja do drugostepene odluke.

Učenik iz stava 3 ovog člana koji ugrožava bezbjednost i sigurnost drugih učenika i zaposlenih, kao i imovinu škole direktor može udaljiti iz gimnazije do donošenja drugostepene odluke.

O udaljenju učenika iz škole direktor odlučuje rješenjem, na koje učenik ili roditelj imaju pravo prigovora školskom odboru u roku od tri dana od dana dostavljanja rješenja.

Odluku iz stava 5 ovog člana školski odbor donosi u roku od osam dana od dana dostavljanja prigovora.

Protiv rješenja Ministarstva iz stava 3 i odluke školskog odbora iz stava 5 ovog člana ne može se voditi upravni spor.“

Član 16

Član 51 briše se.

Član 17

U članu 53 stav 1 riječi: „podnivo jedan (240 kredita CSPK-a)“ zamjenjuju se riječima: „podnivo jedan, odnosno podnivo dva (240, odnosno 300 kredita CSPK-a)“.

Član 18

U članu 54 stav 1 riječi: „podnivo jedan (240 kredita CSPK-a)“ zamjenjuju se riječima: „podnivo jedan, odnosno podnivo dva (240, odnosno 300 kredita CSPK-a)“.

Član 19

U članu 56 stav 1 tačka 4 riječi: „ili za manje grupe učenika“ brišu se.

Član 20

U članu 57 stav 2 riječi: „najmanje 20 časova“ zamjenjuju se riječima: „30 časova“.

Član 21

Poslije člana 62c dodaju se tri nova člana koji glase:

„Redosljed za upis

Član 62č

Odredba člana 13 ovog zakona primjenjivaće se od školske 2018/2019. godine.

Broj učenika

Član 62ć

Broj učenika u odjeljenju utvrđen ovim zakonom primjenjivaće se počev od prvog razreda školske 2017/2018. godine.

Maturalni ispit

Član 62d

Maturalni ispit u skladu sa ovim zakonom organizovaće se počev od školske 2020/2021. godine.

Član 22

Poslije člana 64 dodaje se novi član koji glasi:

„Rok za donošenje propisa

Član 64a

Propisi za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.“

Stupanje na snagu

Član 23

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

I Z V J E Š T A J

o sprovedenoj javnoj raspravi o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o gimnaziji

Brojne reforme u zemljama Evropske unije i petnaestogodišnje iskustvo Crne Gore potvrđuju da je reforma obrazovanja veoma složen, i po pravilu, dugotrajan proces koji u sebi sadrži brojne prepreke. Neophodnost izmjena Zakona o gimnaziji proizilazi iz dosadašnjeg iskustva u reformi obrazovanja i primjene zakona.

Razlog za donošenje ovog zakona je stvaranje još modernijeg i efikasnijeg sistema opšteg obrazovanja koji će omogućiti razvoj pojedinca bez obzira na pol, životnu dob, socijalno porijeklo, nacionalnu i vjersku pripadnost i tjelesnu i fizičku konstituciju. Dosadašnja implementacija pojedinih odredbi Zakona nametnula je potrebu da se izmijene, odnosno dorade, u cilju unapređivanja kvaliteta, efikasnosti, racionalnosti i ekonomičnosti obrazovnog sistema, u skladu sa drugim pozitivnim propisima i mjerama koje država preuzima radi implementacije politike u oblasti obrazovanja. Takođe, Zakon je neophodno usaglasiti sa pojedinim propisima EU.

U pripremi Prijedloga zakona zatražena su mišljenja i prijedlozi u skladu sa članom 5 Uredbe o postupku i načinu sprovođenja javne rasprave u pripremi zakona („Službeni list CG,, broj 12/12). Poziv za učešće u konsultacijama je objavljen 28. decembra 2016. godine, a do 15. januara 2017. godine da se dostave prijedlozi na website Ministarstva prosvjete, kao i portalu E uprave, i svi zainteresovani organi, organizacije, udruženja, i pojedinci su pozvani da dostave svoje prijedloge, sugestije i komentare na važeći tekst Zakona o gimnaziji. Pored toga, upućeno je pismo svim direktorima, nastavnicima i drugim izvršiocima u obrazovno-vaspitnim ustanovama da daju svoje primjedbe, prijedloge i sugestije na važeći Zakon, kako bi u postupku izrade zakona o izmjenama i dopunama postojećeg zakona došli do najboljih i najkvalitetnijih zakonskih rješenja koja će doprinijeti unapređivanju opšteg obrazovanja.

Takođe je, saglasno članu 8 Uredbe o načinu i postupku ostvarivanja saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija („Službeni list CG,, broj 7/12) u pripremi zakona pružena mogućnost za učešće nevladinog sektora u radu radne grupe koja je pripremala nacrt izmjena i dopuna zakona. Tako su u radu

radne grupe za pripremu ovog zakona učestvovali predstavnici dvije nevladine organizacije.

Tekst Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o gimnaziji koji je pripremila radna grupa objavljen je 20. aprila 2017. godine na web site Ministarstva kako bi se najširoj stručnoj i laičkoj javnosti učinile dostupnim predložene izmjene i dopune u cilju transparentnosti postupka definisanja pojedinih odredbi zakonskih rješenja i dobijanja kvalitetnijeg zakonskog teksta. Primjedbe, prijedlozi i sugestije su sagledane i sve one koje su predstavljale doprinos poboljšanju zakonskog teksta i koje su bile usklađene sa utvrđenom koncepcijom razvoja obrazovanja prihvacene su i ugrađene u Prijedlog zakona.

Prijedloge za izmjenu i dopunu Zakona o gimnaziji dostavili su: Zavod za školstvo, Ispitni Centar, NVO Unija srednjoškolaca, NVO Otvorena škola, Sindikat prosvjete, NVO Građanski kreativni centar, JU Gimnazija „Panto Mališić“ Berane, Udruženje pedagoga Crne Gore, Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, Predrag Vujičić, Zavod za školstvo, Dragana Ilić prof. Hemije u JU Gimnazija „Slobodan Škerović“, Podgorica, i Srđan Đurićanin član Savjeta roditelja JU Gimnazija „Slobodan Škerović“, Podgorica.

- Prijedlog: da se izmjeni odredba koja se odnosi na vrste gimnazija.

Stav obrađivača: Prihvaćen prijedlog pa je predviđeno da se gimnazije mogu osnovati kao opšte i specijalističke - (matematička, filološka, sportska i dr.). Na ovaj način pružiće se mogućnost učenicima da ostvare sopstvene afinitete i sklonosti, što će doprinijeti boljem sticanju znanja za nastavak obrazovanja i dalji profesionalni razvoj.

- Prijedlog: da se odredi limit za upis u gimnaziju.

Stav obrađivača: Prijedlog prihvaćen pa je predloženo da se kriterijumi za upis u gimnaziju dopune na način da se utvrdi minimalan broj bodova koji su potrebni za upis u gimnaziju, a koji se ostvare primjenom utvrđenih kriterijuma. Na ovaj način unaprijeđen je postupak upisa u gimnaziju sa ciljem da se obezbjedi upis učenika sa boljim rezultatima u prethodnom obrazovanju, a istovremeno da učenici sa izrazito lošim rezultatima iz prethodnog obrazovanja nemaju mogućnost da se upišu u gimnaziju.

- Prijedlog: da se smanji broj učenika u odjeljenju.

Stav obrađivača: prijedlog prihvaćen pa je predviđeno da u odjeljenju ima najviše 28 učenika. Na ovaj način pružiće se mogućnost individualnog pristupa učeniku što će doprinijeti boljem sticanju znanja, sposobnosti i interesovanja. Osim

toga sa manjim brojem učenika u odjeljenju nastavnici će brže i efikasnije realizovati nastavni plan.

- Prijedlog: da se zaključna ocjena izvodi na osnovu svih ranije dobijenih ocjena umjesto sadašnjeg zakonskog rješenja da se zaključna ocjena izvodi na osnovu dobijenih ocjena u klasifikacionom periodu.

Stav obrađivača: Pitanje izvođenja zaključne ocjene je adekvatno i potpuno uređeno sadašnjim zakonskim rješenjem. Naime, izvođenje zaključne ocjene na osnovu dobijenih ocjena u klasifikacionom periodu u dosadašnjoj praksi se pokazalo primjenljivo i u tom pravcu od učenika i nastavnika nije bilo prigovora.

- Prijedlog: da se podzakonskim aktom bliže uredi način i postupak određivanja prosječne ocjene.

Stav obrađivača: Uređivanje ove materije posebnim aktom je suvišno budući da je postojećim odredbama zakona ovo u potpunosti uređeno.

- Prijedlog: da se ne proširuje nadležnost Državne komisije u pogledu da se obrazuju predmetne komisije za nastavne predmete koji se polažu na maturalnom ispitu, da odlučuje o sadržaju ispitnog materijala i da obrazuje komisije za ocjenjivanje učenika po prigovoru na ocjenu na maturalnom ispitu.

Stav obrađivača: Prijedlog nije prihvaćen iz razloga što će na predloženi način Državna komisija za maturalni ispit umjesto dosadašnje deklaratorne uloge obavljati zakonom utvrđenu obavezu a to je da učestvuje u pripremi i izvođenju maturalnog ispita i odgovorna je za sprovođenje maturalnog ispita.

Naime, u dosadašnjoj praksi sve aktivnosti koje prethode određivanju granica prelaznosti – priprema zadataka, izbor zadataka koji ulaze u bazu, izbor zadataka koji ulaze u sastav testa, težina testa, izbor ocjenjivača, izbor komisije za žalbu su u nadležnosti Ispitnog centra i Državna komisija, koja je na kraju odgovorna za maturu i za njen kvalitet, nema nikakav uticaj na sve te aktivnosti niti na njihov kvalitet. Komisija ne zna na primjer, koja je težina testa, da li je test lagan ili zahtjevan, a odlučuje o granici za ocjenu dovoljan dva. Suštinski, ispitni centar sve odluči, Državna komisija nosi odgovornost zbog čega proces nije transparentan.

Uporedna praksa kod zemalja koje imaju maturu pokazuje da sve zemlje imaju državne komisije za predmete na maturi (maternji jezik, matematika, strani jezik i dr), da te komisije čine predstavnici univerziteta i najbolji nastavnici stručnih škola i gimnazija, da su njihova imena poznata, da se znaju elementi na osnovu kojih rade i odlučuju. Zbog toga je i predloženo da se nadležnosti prošire. Uloga Ispitnog centra neće se umanjiti, on je i dalje nadležan za sprovođenje ispita. On će predlagati članove predmetnih komisija ali će se čitav proces učiniti transparentnijim i znaće se podjela uloga, kako se došlo do određenog predloga, na primjer kakav će biti sadržaj ispitnog materijala.

Proširenje nadležnosti Državne komisije će doprinijeti transparentnijem, kvalitetnijem i lakšem sprovođenju maturalnog ispita što je svakako u interesu prije svega učenika koji polažu ovaj ispit i njihovih roditelja, a predložena izmjena nadležnosti Ispitnog centra u organizaciji maturalnog ispita neće ograničavati budući da se predmetne komisije obrazuju na prijedlog Ispitnog centra i da upravo na prijedlog tih komisija Državna komisija odlučuje o sadržaju ispitnog materijala.

- Prijedlog: da se brišu odredbe ako na ponovnoj pisanoj provjeri znanja više od polovine učenika dobije nedovoljnu ocjenu i da je u tom slučaju direktor dužan da Zavodu za školstvo podnese zahtjev za evaluaciju rada predmetnog nastavnika i da je Zavod dužan da to učini u utvrđenom roku.

Stav obrađivača: Prijedlog nije prihvaćen jer je, imajući u vidu dosadašnju praksu, sadašnje rješenje ispravno i u interesu je učenika i nastavnika. Naime, evaluacijom rada predmetnog nastavnika Zavod za školstvo kao stručna institucija će ukazati nastavniku na eventualne propuste u radu i način kako da ih otkloni što bi u krajnjem doprinijelo boljem uspjehu učenika i kvalitetnijem radu nastavnika.

- Prijedlog: da se prijedlogom jasnije definišu nivoi polaganja maturalnog ispita.

Stav obrađivača: Prijedlog nije prihvaćen budući da je predloženim izmjenama predviđena mogućnost polaganja maturalnog ispita na osnovnom i višem nivou s tim što će se nivoi bliže definisati ispitnim katalogom zbog čega obrađivač smatra da je na navedeni način ova materija u cjelini propisana zakonom. Ovo iz razloga što se definisanje ovih nivoa uređuje podzakonskim aktom a ne zakonom. Napominjemo takođe da će se predloženim načinom unaprijediti koncept polaganja maturalnog ispita pa će se prije svega obezbijediti uslovi za usklađivanje zahtjevnosti maturalnog ispita u gimnaziji i stručnog ispita u stručnoj školi i na taj način ravnopravno obezbijediti učenicima gimnazije i stručne škole nastavak obrazovanja na odgovarajućem studijskom programu što dosadašnjim zakonskim rješenjem nije bilo.

- Prijedlog: da se izmjeni norma stručnih saradnika na 30 časova neposrednog rada sa učenicima u okviru četrdesetočasovnog radnog vremena.

Stav obrađivača: Prijedlog je prihvaće jer će se na ovaj način preciznije definisati norma časova stručnih saradnika što će iste motivisati da bolje organizuju neposredni rad sa djecom i na najbolji način iskoriste radno vrijeme.

- Prijedlog: da se smanji norma časova nastavnicima gimnazije kao što je smanjena norma časova nastavnicima osnovne škole.

Stav obrađivača: Prijedlog nije prihvaćen budući da program za gimnaziju nije promijenjen dok je u nastavnom planu za osnovno obrazovanje i vaspitanje

izvršena značajna izmjene i to: smanjeno nedjeljno opterećenje učenika u pogledu broja časova nastave, smanjen sadržaj nastavnih predmeta i uvedena predmetna nastava od prvog razreda. Zbog ovih promjena bilo je potrebno izvršiti usklađivanje norme nastavnicima razredne i predmetne nastave sa izmjenjenim nastavnim planom.

- Prijedlog: da se klasifikacioni periodi u gimnaziji smanje na tri umjesto na četiri kako je sadašnje zakonsko rješenje.

Stav obrađivača: Pitanje klasifikacionih perioda u osnovnoj školi, gimnaziji i stručnoj školi je regulisano Opštim zakonom o obrazovanju i vaspitanju.

- Prijedlog: da se izmjeni odredba koja se odnosi na broj neopravdanih časova kao osnov za prestanak statusa redovnog učenika tj. predloženo je brisanje ove odredbe odnosno da umjesto dosadašnjih 30 neopravdanih časova u toku nastavne godine, učeniku prestaje status redovnog učenika ukoliko u toku jednog polugodišta ima 20 i više neopravdanih časova.

Stav obrađivača: Prijedlog nije prihvaćen budući da je učenik, saglasno odredbama zakona, dužan da redovno pohađa nastavu i redovno pravda izostanke. Takođe, u dosadašnjoj praksi primjene zakona postojeća odredba se pokazala kao dobro rješenje koje doprinosi boljoj disciplini učenika, redovnijem pohađanju nastave i ispunjavanju i drugih obaveza učenika.